

Päätös

18.3.2021

VN/7230/2021
VN/7230/2021-VNK-2

Ministeriöt ja valtionhallinnon virastot ja laitokset

Valtioneuvoston kanslian päätös: Koronaviestinnän johtaminen ja yhteensovittaminen valtionhallinnossa

Tällä päätöksellä valtionhallinnon viestinnän johtosuhteita muutetaan valmiuslain (1552/2011) 106 §:n ja valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 12 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla Covid-19-tartuntatautia (jäljempänä korona) koskevan viestinnän osalta poikkeusoloissa seuraavasti:

1. Valtioneuvoston kanslian viestintäosasto johtaa koronaviestintää valtioneuvostossa ja sen ministeriöissä sekä antaa tarvittavia johtamismääräyksiä ministeriöiden viestintäyksiköille koronaviestintätoimien toteuttamiseksi.
2. Valtioneuvoston kanslian viestintäosasto yhteensovittaa valtionhallinnon virastojen ja muiden yksiköiden koronaviestintätoimenpiteitä. Valtionhallinnon virastojen ja muiden yksiköiden on pidettävä valtioneuvoston kanslian viestintäosasto tietoisena koronaviestinnän suunnitelmista ja toimenpiteistä. Muilta osin valtioneuvoston alaiset valtionhallinnon virastot ja muut yksiköt huolehtivat viestinnästään itsenäisesti.
3. Valtioneuvoston kanslian viestintäosasto toteuttaa koronaviestintäkampanjoita yhteistyössä valtakunnallisten ja alueellisten viranomaisten kanssa.
4. Valtioneuvoston kanslia ei anna viestinnän sisältöä koskevia määräyksiä valtionhallinnon viranomaisille eikä valtion tutkimuslaitosten tutkimustoiminnasta viestiminen kuulu viestintätoimenpiteiden johtamisen tai yhteensovittamisen piiriin.
5. Koronaviestintätoimien johtamisen ja yhteensovittamisen tueksi nimetään koronaviestinnän strateginen johtoryhmä, johon kutsutaan koronakriisin hallinnan ja hoidon kannalta keskeisten ministeriöiden ja virastojen viestintäjohtajat ja -päälliköt sen mukaisesti kuin valtioneuvoston kanslia erikseen päättää.
6. Tilanteen laajuus ja koronaviestinnän tehostaminen vaativat valtioneuvoston kanslian viestintäosaston vahvistamista muista ministeriöistä ja virastoista tehtävillä henkilösiirroilla. Vahvistaminen toteutetaan sopimalla henkilöjärjestelyistä muiden ministeriöiden ja virastojen kanssa. Valtioneuvoston kanslia ottaa yhteyttä ministeriöihin ja virastoihin tarvittavien henkilöstöjärjestelyjen tekemiseksi.
7. Päätöstä sovelletaan valtioneuvostoon ja sen ministeriöihin sekä sen alaisiin valtionhallinnon virastoihin ja yksiköihin. Päätöstä ei siten sovelleta esimerkiksi tasavallan presidentin kansliaan, riippumattomiin tuomioistuimiin ja riippumattomiin laillisuusvalvojiin eikä eduskunnan virastoihin ja eduskunnan alaisiin laitoksiin, kuten Kansaneläkelaitokseen eikä kuntiin tai kuntayhtymiin.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvoston kanslia

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1602 2165
+358 9 1602 2165

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo@vnk.fi

Päätöksen voimassaolo

Valtioneuvoston asetus valmiuslain 106 §:n 1 momentissa säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta on voimassa 30.4.2021 saakka. Tämä päätös on voimassa allekirjoituspäivästä 30.4.2021 saakka, kuitenkin enintään niin kauan kuin valmiuslain mukaiset poikkeusolot maassa vallitsevat.

Päätöksen perustelut

Valmiuslain ja valtioneuvoston ohjesäännön mukainen toimivaltuus

Valmiuslain 106 §:n 1 momentin mukaan väestön tiedonsaannin turvaamiseksi ja viranomaisten viestinnän yhteensovittamiseksi poikkeusoloissa valtionhallinnon viestinnän välitön johto kuuluu valtioneuvoston kanslialle. Toimivaltuutta voidaan eduskunnan kannan mukaisesti soveltaa koko valtakunnan alueella lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa (valtioneuvoston asetukset 186/2021 ja 194/2021).

Valtioneuvoston asetuksen muotoilu valmiuslain viestintään liittyvien toimivaltuuksien soveltamisesta on mahdollistava ("voidaan soveltaa"), eivätkä toimivaltuudet tule automaattisesti ilman erillistä harkintaa sovellettaviksi. Tällä päätöksellä nämä toimivaltuudet tulevat sovellettavaksi edellä todetussa laajuudessa.

Valmiuslain toimivaltuuksia voidaan lain 4 §:n mukaan käyttää vain sellaisin tavoin, jotka ovat välttämättömiä lain tarkoituksen saavuttamiseksi ja oikeassa suhteessa toimivaltuuden käyttämisellä tavoiteltavaan päämäärään nähden. Perustuslakivaliokunta on korostanut, että 4 §:n mukaiset toimivaltuuksien käyttöperiaatteet rajoittavat sekä toimivaltuuksien käyttöönottoa että niiden käyttämistä poikkeusoloissa.

Valtioneuvoston ohjesäännön 12 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan valtioneuvoston kanslian toimialaan kuuluu valtioneuvoston viestintä ja valtionhallinnon viestinnän yhteensovittaminen.

Päätöksen tausta ja tavoitteet

Koronaviruksen leviämisen torjunta ja estäminen yhteiskunnassa, terveydenhuollon kantokyvyn turvaaminen, riskiryhmiin kuuluvien ihmisten suojeleminen edellyttävät hyvää ja tehokasta viestintää. Viestinnällä on keskeinen tehtävä näiden tavoitteiden onnistumisessa. Nopean tiedonkulun, luotettavan tilannekuvan sekä selkeiden viestintävastuiden ja viestinnän yhteensovittamisen merkitys korostuu entisestään.

Koronaviruspandemian kohdistuessa laajasti väestöön ja yhteiskunnan eri toimintoihin on väestön tiedonsaannin turvaamiseksi ja viranomaisten viestinnän yhteensovittamiseksi välttämätöntä keskittää koronaepidemiaa ja sen torjuntaan tähtäävien viestintätoimien johtamista ja viranomaisten viestintätoimien yhteensovittamista normaalioloja vahvemmin. Samanaikaisesti tapahtuvista asioista on kyettävä muodostamaan kansalaisille luotettavaa ja tapahtumia todenmukaisesti kuvaavaa, koronaepidemiaan ja sen torjuntaa koskevaa viestintää.

Viestintä vaikuttaa ihmisten käyttäytymiseen. Rajoitusten teho riippuu siitä, kuinka hyvin niitä noudatetaan. Onnistuneella, kansalaiset tavoittavalla viestinnällä voidaan osaltaan toteuttaa julkisen vallan velvollisuutta edistää väestön terveyttä ja suojella jokaisen oikeutta elämään. Viestinnällä on merkittävä rooli epidemian torjunnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. Väestön on ymmärrettävällä tavalla saatava tieto voimassa olevista rajoituksista ja tiedettävä, miksi rajoituksia tarvitaan ja miksi niitä on noudatettava.

Epäselvä ja ristiriitainen viestintä murentaa luottamusta viranomaisiin ja antaa tilaa disinformaatiolle. Selkeällä viestinnällä ja yhteen sovitetuilla viestintätoimilla sitä voidaan torjua nykyistä paremmin.

Viestinnällä tuetaan ihmisten henkistä kriisinkestävyttä, luodaan näköalaa tulevaan sekä nähdäksi ja kuulluksi tulemisen kokemuksia. Viestinnällä tarjotaan näköala tuleviin viikkoihin ja kuukausiin niin pitkälle kuin kulloinkin käytössä olevan tiedon ja skenaarioiden pohjalta on mahdollista.

Keskittämällä koronaviestinnän johto ja yhteensovittaminen valtioneuvoston kanslialle ja valtioneuvoston kansliassa sen viestintäosastolle varmistetaan, että strategiset viestinnän linjaukset tunnetaan koko valtionhallinnossa. Yhteensovittamista edellyttävät asiat ja hallituksen strategiset ydinviestit valmistellaan, kootaan ja toteutetaan valtioneuvoston kanslian viestintäosastolla.

Kukin valtion viranomainen vastaa oman toimialansa viestinnästä myös poikkeusoloissa. Ministeriöt vastaavat siitä, että oman hallinnonalan viestintää suunnitellaan ja koordinoidaan tehokkaasti ja että viestintätieto kulkee sujuvasti eri toimijoiden välillä operatiiviselta tasolta valtionjohtoon saakka. Tilanteesta johtovastuussa olevat viranomaiset huolehtivat viestinnästä ja sen yhteensovittamisesta omien yhteistyökumppaniensa kesken. Niiden on myös varmistettava tehokas tiedonkulku ja tietojenvaihto keskushallinnon sekä sidosryhmiensä välillä.

Sovelletut lainkohdat:

Päätöksessä mainitut

Muutoksenhaku

Tästä päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Hallintopäätöstä on kuitenkin noudatettava heti valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää. (Valmiuslaki 130 §)

Valitusosoitus on liitteenä.

Pääministeri

Sanna Marin

Alivaltiosihteeri

Timo Lankinen

Jakelu   Ministeriöt ja valtionhallinnon virastot ja laitokset

Liite   Valitusosoitus